

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ АГРАРНОЇ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНІКИ
ІНСТИТУТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ**

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОВИРОБНИЦТВА ЯК ЗАПОРУКА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

м. Київ, 28-29 вересня 2023 р.

*Видавництво
Інституту сільського господарства
Карпатського регіону НААН*

Київ – Оброшине – 2023

Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 28–29 вересня 2023 р. / НААН, ННСТБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти та техніки, Ін-т СГ Карпатського регіону НААН; наук. ред. В. А. Вергунов. – Київ – Оброшине, 2023. – 305 с.

До збірника увійшли матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра». Книга розрахована на науковців, істориків природознавства, аспірантів, докторантів, викладачів, спеціалістів аграрної науки та всіх, хто цікавиться історією розвитку вітчизняної сільськогосподарської дослідної справи.

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Голова: **Вергунов В. А.**, д-р с.-г. наук, д-р іст. наук, професор, академік НААН;
Секретар: **Нижник С. В.**, канд. іст. наук.

Члени:

Анненков І. О., канд. іст. наук;
Анненкова Н. Г., д-р іст. наук, доцент;
Бей Р. В., д-р іст. наук, с.н.с, член-кор. НААН;
Бородай І. С., д-р іст. наук, професор;
Демуз І. О., д-р іст. наук, професор;
Капралюк О. В., канд. с.-г. н.;
Каштанова Т. В., канд. іст. н.;
Корзун О.В., д-р іст. наук, доцент;
Кучер В. І., д-р іст. наук, професор;
Підгайна Т. М., канд. іст. наук;
Татарчук Л. М., канд. іст. наук;
Уткін О. І., д-р іст. наук, професор;
Щебетюк Н. Б., д-р іст. наук, с. н. с.;
Юрчак Е. В., канд. іст. наук.

Друкується згідно з рішеннями вченої ради
Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН
(протокол № 9 від 28 вересня 2023 р.)

ШАНОВНІ ОРГАНІЗАТОРИ, УЧАСНИКИ ТА ГОСТІ КОНФЕРЕНЦІЇ!

Вітаю Вас із відкриттям чергової щорічної науково-практичної конференції «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра».

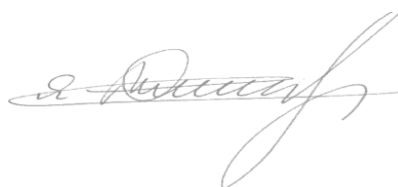
Однією з актуальних проблем сьогодення для агропромислового комплексу України є інноваційний шлях подальшого розвитку сільськогосподарського виробництва. Широке впровадження інновацій в усіх напрямках діяльності сільськогосподарських підприємств уможливує зростання продуктивності праці, економії різних видів ресурсів, сприяє скороченню витрат і зниженню собівартості аграрнопродовольчої продукції, нарощуванню обсягів та підвищенню ефективності виробництва, насамперед, для потреб продовольчої безпеки України.

Інноваційні процеси в сільському господарстві мають певні особливості, пов'язані з його специфікою, а саме: наявністю живих організмів, сезонністю та підвищеними ризиками, зокрема змінами клімату тощо. Розвиток інноваційної діяльності в агропродовольчій сфері України – важливий напрям щодо нарощування конкурентних переваг, враховуючи, що аграрна галузь економічно розвинених країн поступово перетворюється в наукомістку галузь виробництва. Без активізації діяльності дослідницьких інститутів перетворення наукових ідей і розробок в інноваційні продукти, впровадження їх у виробництво, а також збереження наукового потенціалу та підвищення конкуренції між підприємствами подальший розвиток аграрної економіки України неможливий.

Впевнений, що конференція неодмінно стане для науковців, спеціалістів, практиків, аспірантів, докторантів і всіх не байдужих до долі провідного сектору економіки нашої країни – агропромислового комплексу, ефективним плацдармом демонстрації здобутків та обміну передовим досвідом, налагодження конструктивного творчого діалогу між ученими і фахівцями різних поколінь, а також дієвим стимулом для розвитку перспективних інноваційних напрямів аграрної науки.

Бажаю всім учасникам конференції міцного здоров'я, творчих успіхів, реалізації запланованих проєктів!

З повагою
Президент НААН,
академік

Ярослав ГАДЗАЛО

**СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ
УКРАЇНИ**

**FEATURES OF THE INNOVATIVE TRANSFORMATION OF THE
AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY**

Zaika S. O.

State Biotechnological University (Kharkiv)

At the current stage of globalization of the world economy, successful socio-economic development requires innovative transformations. The agricultural sector of the country's economy is not very prone to innovations compared to other industries. It is extremely important to activate innovative activities to create a market for innovative products based on the development of knowledge and technologies and their implementation.

Innovative transformations are of great importance for the agricultural sector, as this industry ensures the country's food security.

The renewal of the agricultural sector through innovation is a necessary consequence of Ukraine's integration into the world economy, where competitive pressure is high, and the old way of development is no longer effective.

Innovation is the key to success in today's world, and agricultural producers should be interested in it. However, the low financial possibility and insufficient adaptability of management personnel to market conditions inhibit the innovative activity of entrepreneurs [2]. Therefore, it is influential to formulate strategic goals for developing the agricultural sector, which would promote innovative growth, including new knowledge, modern technologies, and information.

In the conditions of market competition, innovative activity becomes an important factor for achieving effective growth and increasing the volume of agricultural production. It leads to significant changes in production technologies, significant transformations in the structure of the agricultural sector, and a revision of the incentive system.

In the market for innovative products, there is a special demand for new highly productive varieties and hybrids of plants, high-quality breeds of animals and poultry, advanced machines and mechanisms, tools and equipment, modern methods of production organization, etc. [1]. In the agricultural sector, a critical role in meeting this demand is played by agricultural science, which is the main source for the creation and implementation of innovative solutions.

For Ukrainian agriculture, the expansion of innovative processes is of particular importance. Specific features of innovative processes in this area are noted, including the presence of living organisms, seasonality, and increased risks. Due to these features, the development of innovations in agriculture is slower compared to other industries and requires the use of motivational economic tools at the state level [3].

The activation of innovative activities in agricultural enterprises includes the

introduction of new competitive technologies for the production of agricultural products in the fields of plant and animal husbandry, the use of highly productive breeds of animals and varieties, and hybrids of plants resistant to diseases and pests.

Biotechnology can be used to create new high-quality products with useful properties. New technical means and technologies for soil treatment, cleaning, and storage of raw materials are also important. Energy-saving technologies and environmental innovations can help increase productivity and reduce losses while preserving the natural environment.

Effective innovative activity is closely related to guaranteeing the country's food security. The long-term goal of the development of the domestic sector of agri-food production should be to ensure national food security and utilize the potential for export based on sustainable development and innovative transformations. This approach to the prospects for the development of the agricultural sector fully corresponds to the goals of sustainable development, which were determined by the United Nations for the period up to 2030.

In the context of compliance with global goals, it is important for Ukraine to protect national interests in the field of agro-food production, ensure exports, and provide full and stable access to the domestic market for high-quality and affordable products, while taking into account the principles of innovative development.

Therefore, innovative transformations in agriculture can be considered a type of entrepreneurial activity. Consequently, the main stakeholders in innovations should be agricultural producers.

The low level of innovative activity among managers and specialists of agrarian enterprises is largely due to limited financial opportunities and insufficient readiness of management to adapt to the conditions of the market economy.

The national model of innovative development in agriculture should direct the efforts of state bodies, scientific and technical institutions, enterprises, and the entrepreneurial sector of the economy toward the joint development and use of scientific and technological achievements.

Sources and literature

1. Mohd J. et al. Enhancing smart farming through the applications of Agriculture 4.0 technologies. *International Journal of Intelligent Networks*. 2022. No 3. P. 150–164. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijin.2022.09.004>.

2. Zaika S., Hridin O., Zaika O. Innovations in sustainable agricultural development: trends, issues, perspectives. *Електронний журнал «Економіка та суспільство»*. 2023. Вип. 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2582/2500>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-69>.

3. Хахула Б. Економічні проблеми розвитку інноваційної діяльності в сільськогосподарських підприємствах України. *Продовольчі ресурси*. 2022. № 10 (19). С. 265–273.